

N° 2.

A' FELS. R. TSASZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ Bétsben Januariusnak 7 dik napján 1794.
esztendőben.*

* * *

Ha sem isten, sem ördög, sem mennyország,
sem pokol, sem jutalom, sem büntetés nem
vólna is a' más világon; meg is mind erkölcsi ál-
lapattyára, mind az élet bátorságára nézve hasz-
nos, sőt el kerülhetetlenül szükséges vólna a' va-
lás az emberi nemzetnek. Minden hires törvény-
tévők által látták e' dolognak igazságát: azért
is fel tett tzellyaiknak tökéletességre leendő vi-
telére a' vallást választották magoknak eszközzül.
Igy bántak *Numa Pompilius*, *Mahomed*, *Confu-
tius*, és más nagy emberek az ötlet követőikkel.
A' Frantzia nemzetnek mostani nagy bálványai

Danton, és *Robertspierre* is előre látván azt, hogy ámbár erős lépéseket tett legyen is a' józan okosság a' pártos lakosok között, de még is tellyeséggel ki nem lehet a' valláshoz való hajlandóságot a' népnek szivéből tökéletesen irtani: nemcsak hatalmasan peroráltak a' mellett; hanem ennekfelette oliyatén végzéseket tétettek a' N. Gyűlés által, mellyek noha nem egyenesen, de csak ugyan a' vallásnak fenn tartására tzeleznak. — Illyenek azok: *először*, hogy az isteni tiztelettől senki is erőszakosan el ne tiltasson; *másodszor*, hogy a' bé zárattatott templomok ismét fel nyitattassanak; *harmadszor*, hogy a' polgári előjárók egyedül a' közönséges tsendességnek, bátorságnak, és jó polgári rendtartásnak fenn tartására fordítsák gondgyaikat; *negyedszer*, hogy valamint eddig, úgy ennekutánna is kötelesek legyenek a' népnek közönséges tanítói a' papok, a' polgári hitnek le tételére; *ötödször*, hogy valamiképen az emberiségnek jussai, úgy az erköltsi tudományok is prédikáltassanak, és meg magyaráztassanak a' templomokban.

A' miólta a' gyanús személlyek iránt való végzését meg újjitotta a' N. Gyűlés, azóltától fogva vége hollza nints a' hazájokból ki költözött Frantzia lakosoknak. Kiváltképen Hollándiában telepednek le; ahozképest szükségesnek ítélte a' fő kórmány szék argusi szemekkel vigyázni reájok, ne talám olyanok is sokan találtassanak közöttök, a' kik titkos Jakobinusok lévén, gondolkodásaiknak módját, 's ártalmas principiumaiknak magvát titkon terjeszteni, 's hintegetni igyekezzenek a' Batavusok között.

A' mint a' Frantzia K. Társaságnak ellenségei, úgy azoknak titkos baráttyai ellen is szörnyű végezések hozattatnak a' nemzetnek képviselői által. *Osselin* egygy a' N. Gyűlésnek tagjai közöttül örökös számkivetésbe küldettetett azért, hogy egygy *Jarry* nevű affzonymnak, a' ki a' hazájokból ki költözött Frantziákkal titkon levelezett, pártyát fogta, 's védelme alá vette, maga

pedig ez az aszony személy, azon tselekedetéért gvillotniroztatott. Hasonló halálra szententziáz-
tatott két varga is, mivel az ármadának készitte-
tett tsizmákat bőr helyett vastag papirossal tal-
palták meg. Mindezekből úgy láttyuk, hogy a'
Fr. nemzetnek mostani vért szopó előjárói sem-
mi különbséget nem tesznek a' nagy, és alacsony
házból származtak, a' fejedelmek és jobbágyok,
a' gazdagok és szegények, az öregek és ifjak, a'
férfiak és aszonyok, a' meg élemedett, és még
ifjúságoknak első ki nyilásában lévők, a' lakosok
és idegenek közt, mind egy rakásra gvillotini-
roztatták őket, tsak egy leg kissebb gyanúsá-
gért is. Sőt úgy láttzik, hogy sokkal többen té-
tettek a' tehetősök közzül szérentsétlenekké, mint
sem a' szegények közzül, *in promptu causa est*,
mivel a' K. Társaság kasszájának nevében azok-
nak gyűjteményeiket el ragadozhatták:

Múlt hólnapnak 14-dik napján ölettetett meg
Chatelet hertzeg is életének 66-dik esztendejében,
a' ki eggynéhány Európai udvaroknál, 's neve-
zetesen *Bétsben* és *Londonban*, fényes követtsége-
ket viselt, XV és XVI *Lajos* királyokok idejek-
ben. Fija vala ez ama hires *Chatelet* Marchioné-
nak, a' kit esméretes elmésségéért és tálentomai-
ért, rendkívül betsült *Voltaire*, 's vele sok eszt-
endőkig levelezett is. Ennek a' szérentsétlen her-
tzegnek a' tulajdonitatott vétkül, hogy ő részt
vett volna az 1792 dik esztendőben, Aug. 10-dik
napján, a' *Thuilleri* palotában meg ölettetett pa-
triotáknak ki omlott vérekben; hogy ki költözött
házájából, és ismét vissza tért abba; hogy oly-
lyatén tzimert hordozott magánál, a' melly a'
contra revolutzionistáknak szövetségét mutatta;
hogy ő is szüntelen levelezett a' ki költözött Fr.
nemeseikkel, és ölzve esküdött velek éggütt, a'
Frantzia K. Társaságnak szabadsága és eggysége
ellen. Halálra lett szententziáztatása után követ-
kezett éjjel maga magát meg akarta ölni, hanem
meg sajditván ör-állói igyekezetét, akadályára
vóltanak néki. A' vesztő piatzra vitettetvén az

említett tzimmer, a' vezető szekér után köttetett, a' sárba hirtzoltatott, és szeme láttára meg égettetett a' vezető piatzon. Harmad nappal az után a' gvillogina alatt végeztetett ki e' világból a' ki költözött *Montmorentzy* hertzegnek fő udvarnokja, és tármestere is, azért, hogy a' nevezett hertzeggel és más ki költözött Frantziákkal, titkos égyességben vólt, és levelezett. Ugy hallatik, hogy *Brestiában* 98 Fr. nemesek fogattattak el. Eggy *Petit* nevezetű ki zárattatván a' Jakobinusoknak klúbjából, 12 elztendős fija elő állott édes attyának mentségére, és sok próbákkal megmutatta azt, hogy méltatlanúl tétetett rajta ezen gyalázat. Mind attyához való hűsége az ifjúnak, mind elméssége, mind az ékesen szóllásnak mesterségében való előmenetele, mind hazájához való buzgósága, annyira meg tettzett a' Jakobinusi tsordának, hogy ötet más nap attyostól égygyütt fel vette maga társaságába.

Eggy *Fabre* nevezetű pap minap fel ment a' cathedraba, 's ekként szollott halgatóihoz: — „Atyámfiak! a' leg főbb valóság, minden külömbség nélkül azt parantsolta az emberi nemzetnek: *Szaporodjatok, és töltsétek bé a' földet.* A' nadrágtalanoknak attya a' N. Gyűlés, azt parantsolta a' papoknak, hogyha igazán és rendesen, 's hasznosan akarják halgatóitokat építeni, legyenek valóságos atyák. Az apostolok külömb emberek vóltak a' polgári hitet le nem tett papoknál, még is engedelmeskedtek ezen isteni közönséges parantsolatnak, és mind feleségeik, mind gyermekeik vóltanak. Mivel én is köteles vagyok jó példát adni tinéktek a' virtusoknak gyakorlásában, imé jelentem, hogy én holnap *Czodere Annát* férjhez vezem, olly reménységben lévén, hogy ő republicánusi virtusai, és a' tilztességes dolgokhoz való nagy hajlandósága, szeretete, férjéhez való hűsége, fegyhetetlen élete és jó gazdasszonyosága által minden megyémben lévő asszonyoknak jó példával fog elő menni, mind ketten a' szegényeknek segittségekben és gondvi-

selésekben fogjuk magunkat gyakorlani, és mivel ugyan azon lélek által lelkesitetünk, minden felebaráti szerezetnek gyakorlására, egy szív és egy lélek lézzen bennünk. Én tehát mindnyájatokat szívesen látalak holnapi napon lejendő lakadalmamra, a' midőn az pár veres kutszával és kokárdával jelent meg a' menyegzői gyülekezet előtt. Leg közelebb az a' hír érkeze hozzánk, hogy *Strafsburgban* három Professor u. m. *Spielman, Mathie,* és *Schweighauser,* nem különben ama nevezetes *Türkheim,* az első Nemzeti Gyűlésnek tagja gvilottiniroztattak. — A' *Párisi* előjáróknak gyűlésében közönséges jelentés tétett az úgy nevezett *Temple* nevű fogháznak jelen való állapotjáról, és néhai *Mária Antonidának* komornyikja *Tisson* felől, a' ki is esztendőnként 6000 livrát szokott húzni. Sokan azt sürgettik a' polgári előjárók között, hogy mind ezen fizetésétől, mind tiszttségétől fosztattasson meg. Többen javaslották abban való meg hagyattatását azon okból, hogy ő ennekutánna is szemesen vigyázna a' királyi familiára, és leg jobb tudósítást adhatna *Erzsébet* hertzeg affzonymnak tselekedeteiről.

Metzben 800 személy fogattatott meg, és tsak hamar 18 küldetett a' gvilottina alá. Ezeknek száma között való vólt egy hajadon leány is, a' ki azzal vádoltatott, hogy hazájából ki költözött légyen. Ártatlanságának meg bizonyítására, azon esedezett kegyetlen birái előtt, hogy eggnéhány órákra haláztatna halálos szententziájának végben vitetése, a' melly idő alatt tanúbizonyság érkezne hazájából az iránt, hogy ő nem hogy ki költözött volna *Frantzia Ország*ból, de még tsak születése helyének küszöbén túl se lépett volna. Meg siketültek *Marpesiai* köziklánál is keményebb szívű birái, el üttették a' fejét, 's két órával az után el érkezett a' tanúbizonyság levél, de már akkor a' más világon vólt az ártatlan leány.

Azon revolutionalis új sereg, melly olly vég-
 gel állitatott fel a' N. Gyűlés által, hogy magá-
 nak a' nép előtt tekintetet, félelmet, 's paran-
 tsolattyainak nagyobb erőt szerezhessen, már
 most önnön magoknak is félelmet okozott. Múlt
 hólnapnak 17-dik napján tartatott ülésben azon
 panaszolkodott két nemzeti képviselő, hogy őket
 a' végre hajtó tanátsnak két biztosai, a' kiktől t.
 i. függ ez az új revolutionalis sereg, *St. Permain-*
ban áristomba tétették, ámbár magától a' N. Gyű-
 léstől adatott szabados utazásra való tanúbizony-
 ság leveleiket mutatták legyen is. *Fabré d' Eg-*
lantine kapván az alkalmatosságon, sok törvény-
 telenségekkel kezdette a' hadi Cancelláriát vádol-
 ni. Ez a' Cancellaria az, úgymond, a' ki egész
 gyilkos és tolvaj bandát tart zsóldgyába, mellynek
 feje *Majlárt*, olly gonosz ember, a' ki régtől fog-
 va meg érdemlette volna az akasztófát; le festet-
 te ezt az új revolutionalis sereget is, mellynek
 tagjai minden engedelem nélkül bé mennek a' kö-
 zönséges játék néző helyekre, halállal fenyegetik
 a' jelen valókat, el rettentik az asszonyokat, és
 minden szemérmertességet félre tévén, közönséges
 helyen töltik ki búja kívánságaikat s. a. t. Ezen
 jelentésre annyira fel indúlt a' N. Gyűlés, hogy
 leg ottan parantsolatot adott ezen sereg három
 nevezetes előjáróinak, u. m. *Majlárdnak*, *Ronsin-*
nak, és *Vinczentnek* tömlötzre lejendő vettetése-
 re; égyfzersmind azt a' végezést adta ki, hogy
 valaki ezen előjárók közzül hivatalát le nem te-
 jéndi, halállal büntettessen meg, olyhollyon szély-
 lyel az egész sereg, és a' ki ezen kegyetlen ka-
 tonák közzül nem fog ezen parantsolatnak enge-
 delmeskedni, 10 esztendeig való tömlötzre vettes-
 sen. Minémü kegyetlenségeket gyakorlott legyen
 ez a' gonosz sereg, tsak ez egy példából is ki-
 tettik. A' *Corbeili* osztályban rajta ütött egy-
 néhány katona egy gazdag árendásnak a' házá-
 ra, bé törték az ajtait, meg kötözték a' benn la-
 kókat, magát az árendást gombolyagba kötöz-
 ték, 's úgy kinozták, hogy mutassa meg azon he-

lyet, a' hól pénzét el rejtette, sőt a' mi több, tüzes zsáratnakba takarták lábait, magok pedig pintzéjébe le menvén, bé verték boros hordóinak fenekét, és minekutánna torkig ették 's itták volna magokat, minden vagyonkáját el pusztították, 's el illantottak.

Hadi Történetek.

Manheimből a' Palatinatusi V. Fejedelemségnek fő és anya városából ezt írja egy valaki. Hogy *Decemb.* 22-ik napján rendkívül való erővel mentenek legyen a' Frantziák Gr. Wurmser seregeire, és hogy azoknak jobb szárnyát egy kevéssé visszátolták, annál bizonyosabb nints, önön maga a' *Bétsi* udvari hadi Cancellaria is megismérte közelebb ki adott jelentésében.

Eggy más *Rajna* vidékéről érkezett levél e' képen ír ezen történetről: *Decemb.* 22-ik napján nagy dühösséggel meg támadták a' Frantziák *Rekkenstein* és *Wörth* környékén Gr. *Wurmser* seregeinek azon szárnyát, mellynek 5 ezer Palatinatusi katonák is állottanak. A' Frantziáknak száma többre ment 20 ezernél. A' Német seregek koránt sem vesztettek annyit, a' mint közönségesen hirlettetett.

Eggy *Wormátziában* *Decemb.* 25-ik napján költ levél így szól: A' *Decemb.* 22-ik napján történt tsata után, nem a' leg jobb környül állások között vóltanak a' Német seregek *Alsátziában*, nyakra före futottak az emberek *Weissenburgból*, a' tábori ispotály is közelebb hozatott, a' tábori kassza pedig *Rastádtba* vitetett bátorságos helyre. Közönségesen beszéltetett, hogy az *Hagenaui* lineákat egészlen oda hagyta, 's *Weissenburgig* vonta volna magát visszát Gr. *Wurmser*.

Eggy más Manheimban *Decemb.* 28ik napján költ levélből azt olvassuk, hogy a' Frantziák 3 colonében mentenek az eggyesült seregekre, az eggyik coloné *Weissenburg*; a' másik *Anweiler*; a' harmadik pedig *Lautern* ellen; a' Császári seregeknek bagázsiják *Kétschig Spirától* nem messze, a' Prussusoké *Maykómerig*, *Neistadhoz* eggy órányira, tábori kasszájok pedig *Moguntziában* vitettek légyen, sőt hogy a' Cs. K. seregek egész *Ger-mersheimig Spirához* közel vonták volna magokat vissza, következésképen, hogy *Landau* fel oldoztatott volna az eggyesült seregeknek ostroma alól.

Hollandia.

Eggy különös parantsolatot adott ki múlt hónapban a' N. Gyűlés, mellyben keménnyen tilalmazza mind a' Helvétusok, mind a' velek szövetséges népek tartományaiknak meg sértetését; sőt az is tudva vagyon immár előttünk, hogy eggy *Humbert* nevezetű Jakobinus, alattomban követségben küldetett hozzájuk olly véggel, hogy a' szövetséges Cantonokat reá beszéllye a' Fr. K. Társaság függetlenségének meg ismérésére. A' ki mindazáltal úttyában el fogattatván, a' reá bízott bövettséget végbe nem vihette. Az is mondatik, hogy eggy *Weisz* nevezetű Helvétus Obesilájtinánt (a' ki múlt éltendőben, a' mint a' *Magyar Kurirnak* olvasói emlékezhetnek, hatatosan perorált a' Helvétizai Tagsatzungban, az az, a' Cantonoknak közönséges gyűlésében a' Fr. patrioták mellett, és fontos okokkal akarta azt meg mutatni, hogy sokkal jobb a' Helvétusokra nézve, az eggyik részre való sem hajlás, mint a' Frantziák ellen való had indítás) titkon Párisba ment, de mi végre, bizonytalan. Az Anglus minister, a' ki fel nyílt szemekkel vigyáz a' Hel-

vétusoknak minden lépéseikre, észre vévén e' dolgot, kemény kifejezésekkel kézzittetett nótát nyújtott bé a' Cántonoknak, a' mellyben, többek közt magasztalja a' Helvétus testörzőknek XVI Lajos iránt való hiveségeket, 's egyfersmind emlékezteti őket azon, otsmány halálnak nemére, mellyel a' nevezett Gárdák e' világból ki végeztettek. Tudtára adja az égyyesült Cántonoknak, melly nagy illetlenség légyen az, hogy a' Párisi tolvaj és gyilkos előjárók őket szövetségeseiknek nevezik, holott nem velek, hanem az általok gyalázatosan meg ölettetett királyal léptenek égyyességre. Ezek a' mindenek előtt útálatosokká lett emberek, *úgymond* az Anglus követ, bátorzkodnak Helvétziát a' több Európai Statusok közzül ki venni, és annak barátságokkal kínálkozni, mintha a' nemes indulatú és szabad születésű Helvétusok égyyességre léphetnének Francia Országok törvénytelen előjáróival; az igazságnak, virtusoknak, és vallásnak tisztelői, az istent tagadókkal és a' minden vallás 's virtus nélkül való gyilkos és ragadozó emberekkel. Továbbá kéri és inti őket, hogy vigyázzanak magokra, 's gondollyák meg, minémü pulztitást, kegyetlenséget 's istentelenséget gyakorlottanak légyen a' szabadságnak, és égyenlőségnek gonosz apostolai az Austriai Belgiomban, Szabaudiában, és Basileában, a' barátságok tettetés szine alatt. Utólyára azzal fejezi bé irását, hogy ő nem akarja visgálni, meg égyyez e' valamelly Statusnak igazságával, 's bóldogságával, egygy olyan nemzetet bé húnyt szemmel nézni, melly ellen egész Európa fegyvert fogott; ezt is hozzá teszi, hogy a' jelenvaló környülállások között senkinek sem ad a' neutralitás, avagy részre való nem hajlás just a' Párisi pártos előjárókkal való levelezésre, és minden velek való titkos czimborálás, sérelmére vagyon az ellenek hadakozó szövetséges fejedelmeknek.

Anglia.

Az eddig gyakoroltatott nemzeti törvények szerént, hogyha égyik hadakozó fél, a' másik hadakozó féltől olyan hajót nyert, a' melly más vele szövetséges nemzethez tartozott, ollybá tartatott, mintha az a' hajó a' vele hadakozó nemzetnek tulajdona lett volna, és így a' bé vett szokás szerént fel zsákmányoltatott. (Az Európai nemzeteknek ezen szokásokról rövideden ugyan, de világosan irtam a' könyv-sajtó alól majdan dan ki szakadúlandó *Magyar Almanakban*). Nem régibea egy ilyen történet esett az Anglusok és Frantziák között, amazok egy *St. Jago* nevű Spanyol hajót nyertek el az utólsóbbaktól. A' dolog az Angliai Admirális Collegium, avagy gyűlekezet eleibe vitetett, (igy nevezetik Nagy Britanniában a' tengeri hadi dolgokat kormányozó tanáts) 's az a' kérdés támadott, mit kellyen ezen Spanyol hajóval mivelni, meg kell é tartani, mint prédát, avagy vissza adni a' Spanyoloknak, mint az Anglusokkal szövetséges nemzetnek? Az Admirisi Collegiumnak fő birája *Scott-william*, az utólsóbbra határozta meg önnön magát, 's ekként fejezi ki végzését, hogy ő a' jelenvaló esetben nem akarja magát a' nemzetek törvényeiről irott könyvekhez, hanem a' józan okossághoz, mellynek világánál járni minden embernek szükség volna, alkalmaztatni. Elég Görög Deák, Anglus, Mahomedanus, Zsidó, sőt pogány irókat lehetne elő hordani; úgy ragálzkodtak eddig a' törvény tudók *Grotiusnak* e' tárgyról irott könyvéhez, mint a' keresztények a' Bibliához; de ideje van *úgymond*, hogy el állyanak mellöle. Ő ollyan szententziát hozott, a' melly a' Spanyol király iránt tartozó tisztelettel leg inkább meg égygyez, hogy t. i. a' nevezett Spanyol hajó a' rajta lévő portékákkal égygyütt a' reá tett költségen, kívül adattasson vissza a' Spanyol királynak és jobbágyainak, úgy mindazonáltal, hogy a' nevezett király is közönségesen kötelezze ma-

gát arra, hogy a' melly Anglus hajókat a' Spanyolok a' Frantziáktól ezután el fognak venni, azokat vissza adják az Anglusoknak, mint tulajdonosuroknak. Ellenben, hogyha a' Spanyol király erre nem akarja magát kötelezni, ők sem kötelesek a' Spanyol hajót vissza adni, hanem úgy bánni azzal, mint az ellenségtől nyert zsákmánnyal.

Nem régiben egy ki költözött Frantzia fogattatott meg *Londonban*, a' ki bőrös ládájának kettős feneke között sok gyanús leveleket rejtett el, mellyek meg találtatván, ki tanúztatott, hogy ő valóságos spionnya volt a' N. Gyűlésnek. Már most egy ollyatén palotában kukorikol ökeme, a' hol sokkal kevesebb nap világot láthat, mint a' Grönlandusok hazájokban.

A' Török követnek Angliába lett útazásáról külömb külömb féle értelemben vagynak a' politicusok: némellyek azt mondják, hogy a' Konstantinápolyi udvar is a' szövetséges Fejedelmek társaságába fogna állani, és velek égyütt hadakozni a' Frantziák ellen. Mások ismét azt állítják, hogy a' közönséges békességnek vissza szerzetése lett légyen *Londonba* való útazásának tzellya, és azon igyekezne, hogy a' Fr. K. Társaságnak függetlenségét, mellynek meg ismérésére a' Török Császár mindenkor kész volna, másokkal is meg ismértesse; úgy mindazáltal, hogy a' Frantziák sem semmi más idegen tartományoknak keresésére ne ásitozzanak, sem más Európai Statusok igazgatásának formájába ne avassák magokat. Ennekfelette mind Szabaudiát, mind a' Nizzai Grófságot adgyák vissza a' Sárdiniai királynak; napkeleti és napnyugoti örökségeiket pedig, minthogy a' colonialis alkotmány mostani constitutióikkal ellenkezik, engedjék által az Anglusoknak. Fundamentomos légyen é ez a' közönséges vélekedés avagy nem, a' jövendő idő fogja meg mutatni.

Magyar Ország.

Szala Vármegyéből illyetén levél érkeze hozzánk múlt hólnapnak a' végén. Noha a' jó lelki Pásztorok minden úton módon, mind magános, mind közönséges oktatásaik által az égygyű népet régi bal vélekedéseikből rossz szokásaikból és bűnös bajosságokból ki venni, 's a' mennyire lehet, a' jó és szelid erköltsöknek magvát sziveikbe bé plántálni igyekeznek: még is mindazonáltal sok helyeken kevés foganatja vagyon szorgalmatos tanításaiknak. Ezt bizonyittják a' *Lendva* vizén lévő mólnároknak példájik, a' kik régi rossz szokásokat és principiumjaikat meg tartván, hogy ékjeiket, 's más malombeli meg szoritatott szerzámjaikat tartósokká és meg mozdúihatatlannokká tehessék, semmiféle asszonyi állatot bé nem bortsátottak *Lutza* napján malmaikba, azokat pedig, a' kik tudatlanságból, vagy gabonájokat öröleni vitték, vagy már el készitetett lisztyekért mentenek, mint artalmás boszorkanyokat a' vízbe hányták. Így bánt közelebb múlt hónapnak 13dik napján a' *Lendvai* molnár legény egygy lisztjéért bé ment szegény özvegy asszonnyal, 's úgy bé talzitotta fövel a' vízbe, hogy csak, nem oda fúlt a' szegény nyavallyás. Jó, hogy a' dunán lévő mólnárok úgy nem tselekedznek az asszonyokkal, másként sok gyilkosság történhetne *Lutza* napján. Fülébe menvén az uradalombeli tisztartó úrnak ez a' balgatag és gonosz tselekedete a' molnár legénynek, olly hathatós informátziót ragasztatott a' poscriptájára, a' mellyről nem egygy hamar fog el felejtkezni, e' mellett más szomszéd helységbeli mólnároknak is tanúságot adott, miként kellessek magokat *Lutza* napján viselni.

Pest 1-ső Januarii 1794. A' múlt Karátsoni napokban *Pestre* vitetvén Gróf *Wartensleben* Generál Lajtinántné ő Excellentiája Tiszt. *Turos Péter*, *Otsai* Ref. Prédikátor urat az innepi szolgálatra ezen textusról: *Isten jelent meg a' testben*, olly jól ki dolgozott, és válogatott szókkal ki fe-

jezett prédikációt mondott a' nevezett Tiszt. fér-
 fiú, hogy értelmesebb halgatóinak ítélet tételek
 szerént méltó volna aranyos betűkre. Hogyha
 a' munka ilyen betűkre érdemes, sokkal inkább
 meg érdemli ám annak szerzője mind az aranyos
 jutalmat, mind a' közönséges dicséretet.

A' közelebb el múlt ó elztendőben, Dec. 27dik
 napján költ Kurirunknak 414 dik lapján említettük,
 hogy a' Duván túl fekvő Superintendentziában,
 levő Ref. Ekkesiák, melyeknek fő kórmánya Mélt:
 Gr. Ráday Gedeon Cs. K. valóságos Status és bel-
 sö Tanácsos Úr ö Excellentiájára vagyon bizat-
 tatva, két nagy érdemű és tiszteletre méltó kül-
 döttyeik, u. m. Tiszt. Kármán József Esperest és
 Lossontzi fő Predikátor, és Tekintetes (nem tisz-
 teletes, a' mint akkor a' betű szedőnek vigyázát-
 lansaga miatt iratott), Pázmandi Pál a' Komárom
 Ref. Tractusban Coadjutor Curator urak által Fel-
 séges Urunknak hadi segítségül 8057 forintokat
 küldöttek, és a' nevezett hólnapnak 19 ik és 21-dik
 napjain alazatos homagiumnal bé is nyujtották.
 Ezen hadi segítségből.

1. A' Komáromi Tractus adott 2032 for. 31 kr.
 ide számlálván azon 300 forintokat,
 melyeket a' Rév Komátomi Ekkle-
 sia maga adott.
2. A' Velzprémi Tractus adott 1503 -- 21 --
3. A' Pápai Tractus adott - - 1080 -- -- --
4. A' Barsi Tractus adott - - - 1060 -- 21 --
 ide foglalván azon 86 forintokat, a'
 melyeket Tek. Péli Nagy András és
 János urak adtanak.
5. A' Tatai Tractus adott - - 972 -- 41 --
6. A' Drégel Palánki Tractus - 662 -- 54 --
 ide számlálván a' Lossontzi Ref. Ek-
 klesia által adattatott 100 aranyokat
 és az ottan lévő Ref. Oskolabeli ta-
 nulok által adatott 43 forintokat.
7. A' Peremartonyi Tractus adott 600 -- 12 --
8. A' Somogyi Tractus - - - 541 -- -- --

Mind öszve 8057 forintokat.

Ezen önkénnyén való adakozásnak alkalmatosságával más igeretek is tétettettek azon Superintendentziában lako urasagok által u. m.

1. Gr. Ráday Gedeon Úr ö Excellentziája arra kötelezte magát, hogy valameddig ez a' vezedelmes haború tartani fog, a' már általa eleve igeretett és angariánként ki is fizettetett esztendőbeli 400 forintokhoz, még minden esztendőben 100 forintokat fog ragasztani.

2. Darvas Ferentz Consiliarius úr, mint a' Lossonthi Ref. Ekklesiának és Iskolának fő Curatora esztendőnként 100 forintokat.

3. Péli Nagy András Úr a' Barsi Ref. Tractusnak Curatora, és Péli Nagy János Úr ketten 100 forintokat.

4. Pázmándy József úr maga részéről 100 for.

Mind öszve esztendőnként . 800 for.

Béts.

Ismét hat mázsa szép tépest, ruha kötöket, s. a. t. küldött a' Fels. Császárné *Brambilla* Cs. K. udvari fő Seb-orvoshoz egy ládába bé tsinálva, olly hir-adással, hogy küldené azt el a' Cs. K. tabori ispotályokba, a' hol t. i. leg nagyobb szüksége vólna azokra a' sebbe esett szegény katonáknak. Bizonyosan tudjuk, hogy ezen tépést, és sebkötölékeket Fels. Asszonyunk önnön maga készítette eggynéhány udvari dámáival egyetemben, melly szép virtust vajha más fő asszonyok is követnék, 's mutatnák meg ez által is az emberiséghez való nemes érzékenységeiket.

Német Birodalom.

A' *Hamburgi* Tudos társaság, mellynek tzeilya a' mesterségeknek elő mozdítása, azt végzette leg közelébb, hogy nem tsak az alsó rendü lako-

soknak, hanem a' felsőbb rangú atyák gyermekeiknek is kellene valamely mesterséget tanulni, melly által sokkal nagyobb ösztön adattatna másoknak a' mesterségeknek tökéletesítésére.

* * *

Jelentés.

Minthogy *Ladvocátnak Magyar Historiai Dictionáriumára* a' subscriptiók majd minden nap jönnek hozzám, még pedig olyan helyekről is, hol senkit meg nem kerestem; és minthogy (a' munka költséges lévén) több exemplárt bizonytalanra épen nem nyomtattathatok, hanem csak a' mennyi az előre magokat jelentőknek számokra szükséges: azért, hogy mind a' kiknek a' munkát meg szerezni kedvek vagyon, subscriptiójoknak jelentésére idejek legyen, mind pedig hogy én illendően szolgálhassak; itten az Érd. Publicumot tudósítom, hogy a' nevezett munkára a' subscriptió ideje még a' jövő József napi Pesti vásárig fog tartani. Minthogy pedig a' munka már akkor sajtó alá fog menni; az után senki subscriptióját bé nem vehetem. — A' kik egyenesen hozzám akarnak írni, méltóztassanak leveleiket francón küldeni.

A' nevezetes hazafiaknak életeknek Magyar nyelven rövid le irását, és hozzám küldését a' végre, hogy azoknak neveikkel is *Ladvocátot* tökéletesebbé téssem, most is alázatosan kérem. Senki sem tarthatya alávalóságnak, ha a' világ előtt esmeretes *Ladvocátnak Dictionáriumában* a' neve meg jelenik.

A' kik talám, vagy nem esmerik *Ladvocát Dictionáriumát*, vagy felölle való elébbi tudósításimat nem olvasták: azoknak kedvéért a'

könyv titulusát, melly annak foglalattját elő adja, még egyszer ki teszem.

Historiai Dictionarium, mellyben a' Patriarkáknak, Császároknak, királyoknak, fejedelmeknek, hadi vezéreknek, pogány isteneknek, és hősöknek, Pápáknak, Ekklesiái atyáknak, Püspököknek, Érsekeknek, Cardinálisoknak, Szenteknek, historicusoknak, Poétáknak, Orátoroknak, Theologusoknak, Ictusoknak, Medicusoknak, tudós aszszonyoknak, Pictoroknak, Sculptoroknak, Mathematicusoknak, musicusoknak s. a. t. és mindenféle mesterségben élt hires embereknek életek és munkájik elő adattatnak. Irta Frantzia nyelven Abbás Ladvocát — Sorbonnai Doctor, Professor és Bibliothecarius, a' leg újjabb kiadás szerént sok hozzáadásokkal, 's némelly nevezetes Magyarok életeknek le irásával meg bővitve. Magyarra fordította Mindszenti Sámuel.

Broughton Religioi Lexiconát lehet találni Debretzenben T. Professor Szilagyi Gábor; Kassán T. Miháli Kováts István, R. Prédikátor; Kolosvárátt T. Professor Szathmári Pap Mihály; Pesten Mosótzai Institoris Gábor urnál a' Ketskeméti úttzában az arany ökörnél Nro 409. Komáromban pedig a' Weber úr Typografiájában.

Komáromban 4-ik Januar. 1794.

Mindszenti Sámuel